

Százéves a Székely Hadosztály

„Volt egy szép, tündöklő momentuma 1918 végének”

• A Székely Hadosztály megalakulásának századik évfordulója alkalmából háromnapos rendezvénysorozatot tartanak Csíkszeredában november 23–25. között.

BARABÁS HAJNAL

A témában kiállítás nyílik a Csíki Székely Múzeumban, ugyanitt szintén az első világháborúhoz kapcsolódóan tudományos konferenciát is rendeznek. Ezek mellett egy könyvbemutató, filmvetítés, megemlékező ünnepség, valamint színházi előadás is részét képezi a hétvégi programsorozatnak.

„Minden kornak megvannak a kihívásai és az ezekkel járó feladatok, száz évvel ezelőtt ezek a kihívások véráztatta kihívások voltak, sok áldozattal jártak. Nekünk szerencsére nem kell ilyenekkel szembenéznünk, de ahhoz, hogy napjaink kihívásaival meg tudjunk küzdeni, fontos ismernünk a múltat, megértenünk eseményeit, és felhasználnunk az azokból szerzett tapasztalatokat” – fogalmazott Tóth László, Magyarország csíkszeredai főkonzulja a Székely Hadosztály megalakulásának századik évfordulójára tervezett rendezvénysorozat ismertetésén. A Csíki Székely Múzeumban lezajlott tegnapi sajtótájékoztatót az is kiemelte, hogy fontosnak tartják támogatni azokat a rendezvényeket, amelyek a nemzeti összetartozást erősítik. „Fontosnak tartjuk azért, hogy tanuljunk a múltból, és fontosnak tartjuk azért is, hogy tisztelettel adózzunk mindazon elődök-

Gyarmati Zsolt múzeumigazgató, Ráduly Róbert Kálmán, Tóth László, Petres Kálmán, a huszáregyesület vezetője. Közös szervezték meg a rendezvénysorozatot

FOTÓ: GÁBOS ALBIN

nek, akik sokat tettek, akár véráldozatot is hoztak a nemzetegységért, a nemzet egészéért” – fűzte hozzá. A mostani rendezvény apropóját a 100. évforduló adja, hiszen 1918 novemberében alakult meg a Székely Hadosztály, ezt kívánják bemutatni és háttérét tudományos alapossággal feltárni.

Megünnepelni a centenáriumot

Ráduly Róbert Kálmán, Csíkszereda polgármestere arról beszélt, hogy a város idei eseménynaptárba már egy évvel ezelőtt feljegyezték a 100. évforduló megünneplését. „Mi mindenképp meg akartuk ünnepelni a centenáriumot, hiszen meg akartunk emlékezni arról a rendkívül férfias cselekedetről, amit

Kratochvil Károly és a Székely Hadosztály székely és nem székely tagjai annak idején véghez vittek” – jegyezte meg. Hozzátette, a rendezvénysorozat színvonalas múzeumi kiállítására meghívják az iskolásokat is, hogy ők is tudomást szerezzenek a Székely Hadosztály létezéséről, hogy közelebb kerüljenek nemzetük történelméhez, és hogy tudják, „volt egy szép, tündöklő momentuma is 1918 végének”.

Programok

A rendezvénysorozat pénteken 18 órakor a Kratochvil Károly és a Székely Hadosztály című kiállítás megnyitójával kezdődik a Míkó-várban. Ezen a látványos tárlaton egyebek közt első világháborús

tárgyi emlékek, eredeti festmények, lövészárk- és géppuskaállásos installációk lesznek megtekinthetők. Szombaton ugyanitt délelőtt fél tíztől Nagy Szabolcs és Gottfried Barna A Székely Hadosztály története című könyvét mutatják be. Ezt követően 10 órakor kezdődik a történelmi konferencia, amelyen erdélyi és magyarországi történészek, különböző tudományos műhelyek tagjai tartanak előadásokat a témában. A nap a hajdúnánási Naná Színház Úvegvirág című drámájával zárul, az előadás 18 órától lesz a Csíki Moziban, a belépő ára 10 lej. Vasárnap 12 órától a csíksomlyói Fodor-háznál megemlékezést tartanak a Székely Hadosztály emlékművénél, ahol a hajdúnánási Mónus József hagyományörző távlövő íjász, többszörös

világrekorder bemutató lövése zárja az ünnepséget. Este 18 órától a Csíki Moziban vetítik az Elfelejtett parancsnok című dokumentumfilmet. Erre a belépés ingyenes.

A háromnapos esemény részletes programja Csíkszereda honlapján, a szereda.ro oldalon, illetve a Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának Facebook-oldalán is megtalálható. A két intézmény mellett a rendezvény szervezésébe bekapcsolódott a Csíkszéki Mátyás Huszáregyesület is.

JEGYZET

OLÁH-GÁL ELVIRA

Mikor Csíkból elindultam...

A címadó gyönyörű népdalt Lajtha László feldolgozásában ismerjük leginkább. Nehezen lehetne más tájegységet mondani helyette, így hát ezt választottam mondandóm kiinduló pontjaként. A magyar dalirodalom gyöngyszemét nagy énekesek adták elő, számomra a legszébb Palló Imre előadása, akárhányszor meghallgatnám naponta. Palló Imrének alkalmasint eszébe sem jutott

volna Csík nevét kihagyni, jóllehet Udvarhelyről indulva lett a Magyar Operaház örökös tagja. Ebben a változatban Sepsiszentgyörgy neve is feltűnik, érdemes idézni: „Mikor Sepsiszentgyörgyre megérkeztünk, jaj,/ Egy fogadóba mind bémentünk, jaj!/ Elévtük a tarisznját, azt a csíki tarkabarkát, jaj./ De én még enni se tudtam, szegény Csíkot úgy sirattam, jaj!”

Azért idézem e gyönyörűsége keservesen, mert valahogy zavar a mai rivalizálás a székely városok között. Nemrégiben, igen jeles ünnepen, egy Udvarhelyre hazatért művész Bartók „Három Csík megyei népdal” c. feldolgozását adta elő. Csodálatosan! Ám a bejelentésben Csík nevét kihagyták a műsorszám bejelentésénél, három népdal-feldolgozását egyszerűsítve Bartók Béla művét. Csíki fülelet azonnal megütötte az udvarhelyi mulasztás, bizonyára a művész sem így gondolta, így hát fújta gyönyörűen az éppen Gyergyó vidékén, de ugyebár Csík megyében gyűjtött dallamokat. Pontosan olyan szépen szólt, ahogy akkor is szólt volna, ha Csík megyei népdal-

ként szerepel műsoron. No de mit kezdjek Sepsiszentgyörggyel, ahol a fogadóba sem kell bemenni, hogy csíki emberként elsírjam magam. Értem én, hogy „Háromszék nem alkuszik”, nemcsak az osztrákkal, de Csíkkal sem, mert főterén egy patinás ház falán emléktábla emlékeztet arra, hogy 1849. júliusában ott járt Petőfi Sándor. És amit a táblára véstek, az nem egyéb, mint üzenet Csíkszeredának és Kézdivásárhelynek: „Előbbeni levelemben írtam, hogy Csík-Szeredának és Kézdi-Vásárhelynek gyönyörű vidéke van, Sepsiszentgyörgy talán még szebb, a város is jobban tetszik. Majd körülményesebben megvizsgáljuk, ha együtt utazzuk be Háromszéket, mint a fészket rakni akaró fecskék.” Természetesen nem a költői lelkesedést kifogásolom, bárcsak sor került volna fészekrakásra a székelyek között, hanem az idézet megválasztását, mert akkor más idők lettek, amikor ezek a sorok fogantak, azóta igencsak megváltozott a történelem körülöttünk, és némiképp meg is kopott az akkori vítétség. Büszkélkedjen tehát ki-ki a magáéval, de ne restelje a szomszédét sem!